

R O M Â N I A

CURTEA DE APEL IAȘI
SECȚIA LITIGII DE MUNCĂ ȘI ASIGURĂRI SOCIALE

Dosar nr. -----

ÎNCHEIERE

Ședința publică din data de 13 Septembrie 2022

Completul constituit din:

PREȘEDINTE -----

Judecător -----

Grefier -----

Pe rol judecarea cauzei civile privind apelul formulat de contestatoarea ----- împotriva sentinței civile nr. 2941 din 20 Decembrie 2021 pronunțată de Tribunalul Iași, în dosarul nr. ---, având ca obiect asigurări sociale - contestație decizie de pensionare de urmaș, în contradictoriu cu intimata -----.

La apelul nominal făcut în ședința publică se prezintă pentru apelantă, reprezentantul convențional, avocat -----, apărător ales, lipsă fiind reprezentantul intimatului.

La termenul anterior cauza a fost repusă pe rol pentru a se pune în dezbaterea părților necesitatea sesizării ÎCCJ, potrivit art.520 C.pr.civ, în vederea pronunțării asupra unei chestiuni prelabile vizând:

În aplicarea art.73 ind.1 alin.13 din Legea nr.7/2006 cu modificări și completări ulterioare, dispoziția de trimitere din cuprinsul textului la prevederile art. 83 - 92 din Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare, se impune a fi interpretată ca vizând doar condițiile legale de fond pentru instituirea pensiei de urmaș sau trimiterea vizează toate condițiile dreptului comun ale acestui tip de pensie, inclusiv în ceea ce privește modalitatea de determinare a cuantumului pensiei de urmaș - procentual doar din punctajul mediu anual realizat de susținător, fără raportare la drepturile corespunzătoare pensiei de serviciu ?, părțile fiind citate cu această mențiune.

La data de 31.08.2022, intimata a depus la dosar precizări prin care lasă la aprecierea instanței soluția ce se va pronunța cu privire la chestiunea invocată.

Avocat -----, având cuvântul precizează că este de acord cu sesizarea ÎCCJ, potrivit art.520 C.pr.civ, în vederea pronunțării unei hotărâri prelabile pentru dezlegarea chestiunilor de drept obiect al prezentului litigiu, potrivit art.519 C.pr. civilă.

Instanța acordă cuvântul cu privire la suspendarea judecării în prezenta cauză.

Avocat ----- este de acord suspendarea judecării până la pronunțarea hotărârii de către ICCJ.

Declarând închise dezbaterile, instanța rămâne în pronunțare cu privire la oportunitatea sesizării ICCJ - completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și la suspendarea judecării cauzei.

INSTANȚA

Din lipsă de timp pentru deliberare, în temeiul dispozițiilor art.396 alin.1 Cod procedură civilă,

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE

Amână pronunțarea în cauză la data de 27.09.2022, pentru când soluția se va pune la dispoziția părților prin mijlocirea grefei instanței.

Pronunțată în ședința publică de la 13 Septembrie 2022

Președinte,

Judecător,

Grefier,

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL IAȘI
SECȚIA LITIGII DE MUNCĂ ȘI ASIGURĂRI SOCIALE

Dosar nr. -----

ÎNCHEIERE
Ședința publică din data de ---- 2022
Completul constituit din:
PREȘEDINTE -----
Judecător -----
Grefier -----

Pe rol pronunțarea asupra cauzei civile privind apelul formulat de contestatoarea ----- împotriva sentinței civile nr. ----- pronunțată de Tribunalul Iași, în dosarul nr. -----, având ca obiect asigurări sociale - contestație decizie de pensionare de urmaș, în contradictoriu cu intimata Casa Județeană de Pensii Iași.

Procedura legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefier, din care rezultă că, dezbaterile asupra oportunității sesizării ICCJ - completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept au avut loc în ședința publică din data de --- 2022, susținerile și concluziile părților prezente fiind consemnate în încheierea de ședință din acea zi.

Din lipsă de timp pentru deliberare, pronunțarea a fost amânată pentru azi, --- 2022, când:

CURTEA DE APEL

Analizând lucrările dosarului;

I. Constată admisibilitatea sesizării, în conformitate cu prevederile art. 519 Cod procedură civilă.

1. Prezenta cauza este în curs de judecată în calea de atac a apelului formulat împotriva sentinței prin care instanța de fond a soluționat contestația împotriva deciziei de stabilire a drepturilor de pensie de urmaș. Potrivit art. 153 și 155 din Legea nr. 263/2010 Tribunalul soluționează în primă instanță contestațiile împotriva deciziilor de pensionare emise de casele teritoriale de pensii, iar împotriva hotărârilor tribunalelor se poate face numai apel la curtea de apel competentă, astfel încât Curtea de Apel este investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță.

2. Soluționarea apelului, având în vedere considerentele hotărârii fondului și motivele căii de atac exercitate în cauză, depinde de modalitatea de interpretare și aplicarea a dispozițiilor art. 73 ind. 1 alin. 13 din Legea nr. nr. 7/2006, respectiv de dezlegarea chestiunii „În aplicarea art.73 ind.1 alin.13 din Legea nr. nr.7/2006 cu modificări și completări ulterioare, dispoziția de trimitere din cuprinsul textului la prevederile art. 83 - 92 din Legea nr. nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare, se impune a fi interpretată ca vizând doar condițiile legale de fond pentru instituirea pensiei de urmaș sau dispoziția de trimitere vizează toate condițiile dreptului comun ale acestui tip de pensie, inclusiv în ceea ce privește modalitatea de determinare a cuantumului pensiei de urmaș - procentual doar din punctajul mediu anual realizat de susținător, fără raportare la drepturile corespunzătoare pensiei de serviciu ?”

3. Problema de drept enunțată este nouă, aspectele ce fac obiectul sesizării sunt, în sensul art.519 alin.1 Cod procedură civilă, chestiuni de drept asupra cărora instanța supremă nu a statuat, așa cum rezultă din jurisprudența sa.

Relativ la condiția noutății, în jurisprudența sa, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat: „(...) condiția noutății trebuie privită, în contextul legiferării sale, ca unul dintre elementele de diferențiere între cele două mecanisme de unificare a practicii: dacă recursul în

interesul legii are menirea de a înlătura o practică neunitară deja intervenită în rândul instanțelor judecătorești (control a posteriori), hotărârea preliminară are ca scop preîntâmpinarea apariției unei astfel de practici (control a priori). (...) ” (Decizie nr. 3/2015 din 19/01/2015, Dosar nr. 14/1/2014/HP/C, Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 229 din 03/04/2015)

Verificând jurisprudența în materie, nu se observă cristalizarea unei practici judiciare în ceea ce privește aplicarea dispozițiilor art. 73 ind. 1 alin. 13 din Legea nr. 7/2006 privind Statutul funcționarului parlamentar, introduse prin Legea nr. 215/2015.

În jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept s-a apreciat că, pentru a fi în prezența unei veritabile chestiuni de drept, care să justifice în mod real recurgerea la mecanismul hotărârii prealabile, este necesar să se constate "caracterul complex sau, după caz, precar al reglementării, de natură a conduce, în final, la interpretări diferite, precum și a dificultății completului în a-și însuși o anumită interpretare" (Decizia nr. 2 din 22 ianuarie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 178 din 26 februarie 2018, pct. 42).

În speță, se pune problema stabilirii înțelesului și aplicării dispozițiilor art. 73 ind. 1 alin. 13 din Legea nr. 7/2006 „Pensia de urmaș se cuvine copiilor și soțului supraviețuitor ai funcționarului public parlamentar, în condițiile art. 83 - 92 din Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare”, normă legală ce cuprinde o dispoziție de trimitere la Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice.

Potrivit disp. art. 50 din Legea nr. 24/2000, „(1) În cazul în care o normă este complementară altei norme, pentru evitarea repetării în text a acelei norme se va face trimitere la articolul, respectiv la actul normativ care o conține. (3) Trimiterea la normele unui alt act normativ se poate face la întregul său conținut *ori numai la o subdiviziune, precizată ca atare.*”(subl. ns.)

Dispozițiile art. 73 ind. 1 alin. 13 din Legea nr. 7/2006 care reglementează pensia de serviciu a funcționarului public parlamentar conțin în privința pensiei de urmaș o trimitere la prevederile art. 83 - 92 din Legea nr. 263/2010, cu modificări ulterioare. În consecință, potrivit regulilor de tehnică legislativă elementul completator întregeste norma juridică de bază care nu este aptă de a funcționa independent. Trimiterea la articolele 83 – 92 din Legea nr. 263/2010 fiind integrală și nu doar în raport de o subdiviziune a textelor ar impune concluzia complinirii art. 73 ind 1 alin. 13 cu toate aceste dispoziții legale care reglementează atât condițiile de acordare cât și modalitatea de calcul al pensiei de urmaș.

Referitor la cel din urmă aspect, modalitatea de calcul al pensiei de urmaș, dispozițiile art. 89 din Legea nr. 263/2010 prevăd: (1) Pensia de urmaș se stabilește, după caz, din: a) pensia pentru limită de vârstă aflată în plată sau la care ar fi avut dreptul, în condițiile legii, susținătorul decedat; b) pensia de invaliditate gradul I, în cazul în care decesul susținătorului a survenit înaintea îndeplinirii condițiilor pentru obținerea pensiei pentru limită de vârstă; (2) Cuantumul pensiei de urmaș se stabilește procentual din punctajul mediu anual realizat de susținător, aferent pensiei prevăzute la alin. (1), în funcție de numărul urmașilor îndreptățiți, astfel: a) 50% - pentru un singur urmaș, b) 75% - pentru 2 urmași; c) 100% - pentru 3 sau mai mulți urmași.

Dispozițiile art.73 ind. 1 alin. 2 din Legea nr. 7/2006 prevăd pentru funcționarii publici parlamentari cu un stagiul de cotizare de 30 de ani dreptul la pensie pentru limită de vârstă la împlinirea vârstei standard de pensionare din sistemul public de pensii, iar dispozițiile art. 73 ind. 1 alin 3-9 reglementează pensia de serviciu a funcționarului public parlamentar, instituind condițiile de acordare și modalitatea de determinare a cuantumului pensiei.

În cazul pensiilor din cadrul sistemului unitar de pensii publice, pensia în plată sau la care ar fi avut dreptul susținătorul decedat se stabilește pe baza punctajului mediu anual, (cuantumul pensiei se determină prin înmulțirea punctajului mediu anual realizat de asigurat cu valoarea unui punct de pensie – art. 94 alin. 1 din lege). În consecință, prin aplicarea procentului legal asupra punctajului mediu anual al susținătorului decedat (art.89 alin.2 din

Legea 263/2010) se determină valoarea pensie de urmaș, care este echivalentă cu valoarea matematică procentuală din pensia în plată a antecesorului. Această premisă nu se aplică în cazul pensiei de serviciu reglementată de art. 73 ind. 1 din Legea nr. 7/2006, al cărei quantum se determină prin aplicarea procentului de 80% din baza de calcul reprezentată de media veniturilor brute realizate în ultimele 12 luni înainte de data pensionării a funcționarului parlamentar. Prin aplicarea procentului legal asupra punctajului mediu anual al susținătorului decedat (art.89 alin.2 din Legea 263/2010), pensia de urmaș a funcționarului parlamentar nu se mai raportează la aceeași bază de calcul, valoarea acesteia calculată exclusiv în raport de pensia de asigurări sociale fiind inferioară matematic procentului determinat prin raportare la pensia aflată în plată sau la care ar fi fost îndreptățit funcționarul parlamentar decedat.

Având în vedere diferențele majore între condițiile de acordare și modalitate de calcul al cuantumului pensiei de serviciu reglementate de Legea nr. 7/2006 și cele reglementate de Legea nr.263/2010, se impune a se stabili dacă dispoziția de trimitere din cuprinsul textului la prevederile art. 83 - 92 din Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare, se impune a fi interpretată ca vizând doar condițiile legale de fond pentru instituirea pensiei de urmaș sau dispoziția de trimitere vizează toate condițiile dreptului comun ale acestui tip de pensie, inclusiv în ceea ce privește modalitatea de determinare a cuantumului pensiei de urmaș - procentual doar din punctajul mediu anual realizat de susținător, fără raportare la drepturile corespunzătoare pensiei de serviciu ?

În consecință, față de considerentele expuse, se apreciază că, în speță, condițiile sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în temeiul art.519 Cod procedură civilă sunt suficient de bine caracterizate și permit declararea ca admisibilă a sesizării.

Problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate astăzi, 29.09.2022.

II. Expunerea succintă a procesului :

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalul Iași, sub nr. ----- la data de 11.02.2021 contestatoarea ----- a formulat contestație împotriva deciziei nr. 371808/13.01.2021 emisă de Casa Județeană de Pensii Iași privind acordarea pensiei de urmaș, solicitând anularea deciziei și obligarea Casei Județene de Pensii Iași la emiterea unei alte decizii prin care cuantumul pensiei de urmaș să fie corect calculat.

Urmare a decesului soțului său, -----, la data de 5.11.2020, a depus la Casa Județeană de Pensii Iași cerere pentru acordarea pensiei de urmaș din pensia de serviciu a soțului. Cererea a fost admisă, însă, deși se face mențiune că i se cuvine un procentaj de 50% din pensia soțului decedat, calculul efectuat de pârâtă este eronat, procentul fiind aplicat la pensia de drept comun, nu la pensia de serviciu pe care o primea susținătorul său.

A invocat disp. art. 73 ind. 1 din Legea nr. 7/2006 și a arătat că potrivit art. 89 alin. 2 din Legea nr. 263/2010 cuantumul acestei pensii „se stabilește procentual din punctajul mediu anual realizat de susținător, aferent pensiei prev. la alin 1 , în funcție de numărul urmașilor îndreptățiți , astfel: a) 50 % pentru un singur urmaș.” Pârâta, deși a admis cererea de pensionare, suma calculată efectiv ca pensie de urmaș (2731 lei) nu reprezintă jumătate din pensia defunctului soț.

Intimata a solicitat prin **întâmpinare** respingerea contestației. A arătat în esență că soțul contestatoarei a avut o pensie în cuantum de 12.883 lei care reflectă cele două componente: pensia de asigurări sociale de 3300 lei și suplimentul de la bugetul de stat de 9581 lei, cele două formând pensia de serviciu. A invocat disp. art. 73 ind. 1 din Legea nr. 7/2006 și dispozițiile art. 85, 87, 89, 92 din Legea nr. 263/2010. A precizat că a calculat pensia de urmaș după algoritmul legiferat de Legea nr. 263/2010 și care prevede că pensia de urmaș este 50% din punctajul mediu anual realizat de susținător adică 50 % din 378688 puncte, obținându-se punctajul pensiei de urmaș cuvenită reclamantei care duce la un cuantum de 2731 lei.

Prin **sentința nr. -----**, Tribunalul Iași a respins contestația formulată de contestatoarea -----, împotriva deciziei nr. 371808/13.01.2021 emisă de intimata ----.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că în cuprinsul deciziei de pensie nr. 312433/10.10.2016 emisă de Casa Județeană de Pensii Iași în beneficiul lui -----, este menționat un punctaj mediu anual de 378688 puncte. Pensia de urmaș cuvenită contestatoarei a fost calculată raportat la acest punctaj și în funcție de prevederile legale aplicabile, rezultând un quantum al pensiei de urmaș de 2731 lei. Cele 50 de procente prevăzute de art. 89 alin. 2 din Legea nr. nr. 263/2010 s-au calculat raportat la **punctajul mediu anual** realizat de soțul decedat al contestatoarei și nu raportat la quantumul efectiv de 12.883 lei al pensiei decedatului, aceasta fiind modalitatea de calcul prevăzută de legislația aplicabilă și aplicată corect de către intimată în decizia de pensie de urmaș contestată în prezenta cauză.

Împotriva acestei sentințe a declarat apel contestatoarea -----, considerând-o nelegală și netemeinică, susținând că, motivația în conformitate cu care instanța de fond a respins cererea este lapidară, că sunt incidente și dispozițiile Legii nr. 96/11 aprilie 2006 privind Statutul deputaților și senatorilor și că raționamentul Casei Județene de Pensii Iași, împărțit de instanța de fond, apare ca nelegal.

Solicită admiterea apelului și pe fond, admiterea contestației, cu obligarea intimătei la calcularea drepturilor de pensie prin raportarea procentului de 50% la totalul drepturilor cuvenite autorului apelantei, Dan Vasiliu, stabilite potrivit deciziei de pensionare emisă pe numele acestuia, decizia 312433/10.10.2016.

La termenul din 31 mai 2022, Curtea de Apel a pus în discuția părților legea aplicabilă situației juridice deduse judecării, având în vedere referirile la dispozițiile Legii nr. 96/2006 din cuprinsul cererii de apel. În raport de situația de fapt dedusă judecării s-a reținut că sunt incidente dispozițiile Legii nr. 7/2006, autorul contestației fiind beneficiar al pensiei stabilită prin decizia 312433 din 10 oct. 2016 privind acordarea pensiei de serviciu, în baza Legii nr. 7/2006 privind Statutul funcționarului public, iar decizia contestată ce face obiectul verificării instanței în prezentul litigiu are ca temei dispozițiile art. 13 din Legea nr. 215/2015 pentru modificarea și completarea Legii nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar.

Intimata ----- a formulat întâmpinare, prin care solicită respingerea apelului ca nefondat, susținând că în cazul funcționarilor parlamentari, pentru care pensia de serviciu reflectă două componente - pensia de asigurări sociale (din sistemul public) și suplimentul de la bugetul de stat, aceștia sunt și pensionari ai sistemului public de pensii, astfel că beneficiază de prestațiile de asigurări sociale și facilitățile acordate beneficiarilor acestui sistem - bilete de tratament, reduceri pentru transport, ajutor de deces, etc. Față de componenta din pensie suportată din Bugetul de stat, reglementată la alin. 6 din art. 73 ind. 1, Legea nr. 7/2006 nu prevede beneficiul unei pensii de urmaș, ci trimite la pensia de urmaș reglementată de Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii public.

În consecință, beneficiarii pensiei de serviciu acordate în baza Legii nr. 7/2006, pentru partea din pensia de serviciu care depășește nivelul pensiei din sistemul asigurărilor sociale care se suporta din bugetul de stat, nu pot beneficia de pensia de urmaș din bugetul de asigurări sociale.

III. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept:

Apelanta a apreciat că sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile în conformitate cu dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă; nu a formulat un punct de vedere asupra dezlegării problemei de drept.

Intimata a depus la dosar un punct de vedere scris, lăsând la aprecierea instanței soluția ce se va pronunța în privința sesizării, arătând că opinia Casei de Pensii în privința interpretării dispozițiilor legale este cea exprimată în actele procesuale și care rezultă din actul contestat.

IV. Punctul de vedere motivat al completului de judecată:

1. Redarea normelor de drept intern în privința cărora se solicită dezlegarea unei chestiuni de drept, Înaltei Curți de Casație și Justiție

Legea nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar:

Art. 73 ind. 1 alin. 13- „Pensia de urmaș se cuvine copiilor și soțului supraviețuitor ai funcționarului public parlamentar, în condițiile art. 83 - 92 din Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare”.

Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice:

Art. 83 - Pensia de urmaș se cuvine copiilor și soțului supraviețuitor, dacă susținătorul decedat era pensionar sau îndeplinea condițiile pentru obținerea unei pensii.

Art. 84 - Copiii au dreptul la pensie de urmaș:

a) până la vârsta de 16 ani;

b) dacă își continuă studiile într-o formă de învățământ organizată potrivit Legii nr., până la terminarea acestora, fără a depăși vârsta de 26 de ani;

c) pe toată durata invalidității de orice grad, dacă aceasta s-a ivit în perioada în care se aflau în una dintre situațiile prevăzute la lit. a) sau b).

Art. 85 - (1) Soțul supraviețuitor are dreptul la pensie de urmaș pe tot timpul vieții, la împlinirea vârstei standard de pensionare, dacă durata căsătoriei a fost de cel puțin 15 ani.

(2) În cazul în care durata căsătoriei este mai mică de 15 ani, dar de cel puțin 10 ani, cuantumul pensiei de urmaș convenit soțului supraviețuitor se diminuează cu 0,5% pentru fiecare lună, respectiv cu 6,0% pentru fiecare an de căsătorie în minus.

Art. 86 - (1) Soțul supraviețuitor are dreptul la pensie de urmaș, indiferent de vârstă, pe perioada în care este invalid de gradul I sau II, dacă durata căsătoriei a fost de cel puțin un an.

(2) Soțul supraviețuitor are dreptul la pensie de urmaș, indiferent de vârstă și de durata căsătoriei, dacă decesul soțului susținător s-a produs ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale și dacă nu realizează venituri lunare din activități dependente aflându-se în una dintre situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. a) și b) sau pct. II, ori dacă acestea sunt mai mici de 35% din câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat.

Art. 87 - Soțul supraviețuitor care nu îndeplinește condițiile prevăzute la art. 85 și la art. 86 alin. (1) beneficiază de pensie de urmaș pe o perioadă de 6 luni de la data decesului, dacă în această perioadă nu realizează venituri lunare din activități dependente aflându-se în una dintre situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. a) și b) sau pct. II, sau dacă acestea sunt mai mici de 35% din câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat.

Art. 88 - Soțul supraviețuitor care are în îngrijire, la data decesului susținătorului, unul sau mai mulți copii în vârstă de până la 7 ani, beneficiază de pensie de urmaș până la data împlinirii de către ultimul copil a vârstei de 7 ani, în perioadele în care nu realizează venituri lunare din activități dependente aflându-se în una dintre situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. a) și b) sau pct. II, sau dacă acestea sunt mai mici de 35% din câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat.

Art. 89 - (1) Pensia de urmaș se stabilește, după caz, din:

a) pensia pentru limită de vârstă aflată în plată sau la care ar fi avut dreptul, în condițiile Legii nr., susținătorul decedat;

b) pensia de invaliditate gradul I, în cazul în care decesul susținătorului a survenit înaintea îndeplinirii condițiilor pentru obținerea pensiei pentru limită de vârstă.

(2) Cuantumul pensiei de urmaș se stabilește procentual din punctajul mediu anual realizat de susținător, aferent pensiei prevăzute la alin. (1), în funcție de numărul urmașilor îndreptățiți, astfel:

a) 50% - pentru un singur urmaș;

b) 75% - pentru 2 urmași;

c) 100% - pentru 3 sau mai mulți urmași.

Art. 90 - Cuantumul pensiei de urmaș, în cazul orfanilor de ambii părinți, se stabilește prin însumarea drepturilor de pensie de urmaș, calculate după fiecare părinte.

Art. 91 - În cazul modificării numărului de urmași, pensia se recalculează în conformitate cu dispozițiile art. 89 alin. (2).

Art. 92 - Copiii și soțul supraviețuitor care au dreptul la o pensie proprie și îndeplinesc condițiile prevăzute de lege pentru obținerea pensiei de urmaș după susținătorul decedat pot opta pentru cea mai avantajoasă pensie.

2. Opinii jurisprudențiale privitoare la problema de drept:

La nivelul Curții de Apel Iași nu a fost identificată practică cu referire la problema de drept ce face obiectul prezentei sesizări. În urma verificărilor efectuate din oficiu de instanță, au fost identificate sentința civilă nr. 3115/2020 a Tribunalului București și decizia civilă nr. 4951/4.11.2019 a Curții de Apel București, atașate prezentei sesizări.

3. Punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunii de drept sesizate:

În forma inițială a Legii nr. 7/2006, pensia de urmaș era reglementată de disp. art. 81, fiind acordată copiilor și soțului supraviețuitor, dacă la data decesului, funcționarul public parlamentar beneficia de pensie de serviciu sau îndeplinea condițiile pentru obținerea unei pensii de serviciu. Dispozițiile art.81 alin.6 din Legea 7/2006 din forma inițială a legii prevedeau: „Cuantumul pensiei de urmaș se stabilește prin aplicarea unui procent din pensia de serviciu aflată în plată sau din pensia de serviciu la care ar fi avut dreptul funcționarul public parlamentar la data decesului, în funcție de numărul urmașilor îndreptățiți astfel: a) pentru un singur urmaș - 50%; b) pentru 2 urmași - 75%; c) pentru 3 sau mai mulți urmași - 100%.”

Dispozițiile art. 74 - 77, 80, 81 și 96 din Legea nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 25 mai 2009 au fost expres abrogate prin prevederile art.196 alin.1 lit.h din legea 263/2010.

Art. 73 ind. 1 a fost introdus în Legea nr. 7/2006 prin Legea nr. 215/2015 pentru modificarea și completarea Legii nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar, publicată în Monitorul Oficial Nr. 546 din 22 iulie 2015. Din expunerea de motive a Legii nr. 215/2015 (disponibilă la http://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck.proiect?idp=15048) rezultă că prin adoptarea legii s-a urmărit instituirea unui regim juridic reparatoriu, cât și a unui cadru legislativ nediscriminatoriu atât în cadrul aceleiași profesii cât și în raport de alte categorii socio-profesionale. Scopul declarat al Legii nr. 215/2015 a fost așadar acela al re acordării pensiilor de serviciu avute la data de 31 august 2010, data intrării în vigoare a Legii nr. 119/2010.

Totuși în noua formă adoptată, actul normativ special nu mai prevede un algoritm propriu de determinare a cuantumului pensiei de urmaș, făcând trimitere exclusiv la prevederile legii generale, Legea nr. 263/2010.

Or, așa cum s-a arătat, dispozițiile art.89 alin.1 lit. a) din Legea nr.263/2010 cu modificări ulterioare instituie principial acordarea pensiei de urmaș în raport de pensia pentru limită de vârstă aflată în plată sau la care ar fi avut dreptul, în condițiile legii, susținătorul decedat.

Această regulă de principiu este în acord cu rațiunea instituirii pensiei de urmaș care urmărește să asigure un venit de înlocuire în beneficiul soțului supraviețuitor și a copiilor, persoane față de care autorul are o obligație legală de întreținere și care, odată cu decesul autorului, sunt lipsite de contribuția financiară a acestuia.

În acesta sens în paragraful 18 din Decizia nr. 699/2020 a Curții Constituționale, se rețin următoarele: „În acest sens, legiuitorul a stabilit că de acest tip de pensie pot beneficia copiii, până la vârstele reglementate de art. 84 din aceeași lege, și soțul supraviețuitor. Premisa avută în vedere este aceea că persoana decedată, prin obligațiile ce rezultă din raporturile de familie, a avut rolul de "susținător" al familiei sale, iar dispariția sa afectează nivelul de trai al celor aflați în întreținerea sa. Astfel, se impune a fi amintit că, potrivit art. 48 alin. (1) din Constituție, părinții au dreptul și îndatorirea de a asigura creșterea, educația și

instruirea copiilor, iar potrivit art. 325 alin. (1) și (2) din Codul civil, soții sunt obligați să își acorde sprijin material reciproc și să contribuie, în raport cu mijloacele fiecăruia, la cheltuielile căsătoriei.”

Considerentele 62 și 63 din decizia ÎCCJ nr. 19/2022, care fac trimitere la jurisprudența Curții Constituționale susțin această trăsătură caracteristică a pensiei de urmaș: „62. Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 389 din 8 iunie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 785 din 16 august 2021, a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată din oficiu de Tribunalul Tulcea - Secția civilă, de contencios administrativ și fiscal și a constatat că prevederile art. 85 din Legea nr. nr. 263/2010 sunt constituționale în raport cu criticile formulate. În considerentele de la paragrafele 13, 16 și 17 din decizia anterior evocată s-a făcut referire, în contextul pensiei de urmaș, la dimensiunea afectivă, de respect și sprijin moral pe care o presupune căsătoria, care "se caracterizează printr-un formalism strict și creează drepturi și obligații reciproce între soți, de un nivel ridicat, printre care se numără obligațiile de asistență și de solidaritate (...)”. „Aceleași considerente au fost avute în vedere și în Decizia nr. 699 din 6 octombrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 49 din 15 ianuarie 2021, prin care Curtea Constituțională a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată din oficiu de Curtea de Apel Iași - Secția litigii de muncă și asigurări sociale și a constatat că dispozițiile art. 83 și 85 din Legea nr. nr. 263/2010 sunt constituționale în raport cu criticile formulate, insistând asupra rolului persoanei decedate de "susținător" al familiei sale, dispariția sa afectând nivelul de trai al celor aflați în întreținerea sa.

În considerarea caracterului de venit substitutiv, destinat să compenseze în parte pierderea veniturilor soțului decedat, aplicarea procentului prevăzut de lege trebui să se facă asupra pensiei în plată a autorului, întrucât numai astfel urmașii beneficiază de partea corespunzătoare din ceea ce autorul avea în patrimoniu la data decesului.

Aceasta este de altfel, modalitatea generală de reglementare a pensiei de urmaș, dispozițiile art. 89 alin.2 din Legea nr.263/2010 reprezentând doar o aplicație a regulii înscrise în dispozițiile art. 89 alin.1, în condițiile în care, în sistemul public de pensii, punctajul mediu anual realizat de susținător determină, prin înmulțirea cu valoarea punctului de pensie, rezultanta în plată. (art.94 din Legea 263/2010).

Însă această identitate de factori nu se mai aplică în ceea ce privește pensia de urmaș a funcționarului parlamentar. Aplicând dispozițiile art. 73 ind. 1 alin. 13 din Legea nr. 7/2006 în complinire cu norma de trimitere, pensia de urmaș a funcționarului parlamentar, în cuantumul determinat de disp. art. 89 alin. 2 din Legea nr. 263/2010, nu se mai raportează la pensia aflată în plată (pensia de serviciu-80% din baza de calcul reprezentată de media veniturilor brute realizate în ultimele 12 luni) ci la pensia de asigurări sociale reprezentată de punctajul mediu anual realizat de susținător.

Or, o astfel de interpretare se îndepărtează de la însăși rațiunea instituirii pensiei de urmaș și funcția juridică căreia îi corespunde.

Dispozițiile art. II din Legea nr. 215/2015, susțin concluzia intenției de complinire a disp. art. 73 alin 1 ind. 13 cu condițiile de acordare a pensiei de urmaș reglementate de Legea nr. 263/2010, nu și cu modalitatea de determinare a cuantumului acesteia, prin raportare exclusiv la punctajul mediu anual realizat de susținător.

Interpretarea însușită la nivelul Casei de Pensii potrivit căreia pensia de urmaș se calculează procentual doar asupra pensiei de asigurări sociale (din sistemul public) și nu și asupra suplimentului de la bugetul de stat care se acordă în cazul pensiei de serviciu, lipsește de efecte juridice Legea nr. 215/2015, întrucât și anterior intrării în vigoare a acestei legi, pensia de urmaș a funcționarului parlamentar era calculată potrivit art.89 alin.2 din legea 263/2010 în raport de punctajul mediu anual al antecesorului.

Dacă s-ar fi intenționat ca pensia de urmaș a funcționarului public parlamentar să fie supusă în întregime regimului comun, menționarea în cuprinsul Legii nr.215/2015 a acestui beneficiu nu era necesară.

Cuquantum aflat în plată al pensiei de serviciu fiind distinct de pensia calculată în baza punctajului mediu anual, rezultatul aplicării dispozițiilor art. 89 alin. 2 din Legea nr. 263/2010 în stabilirea cuantumul pensiei de urmaș produce un efect contrar dispozițiilor art. 89 alin. 1, care instituie regula potrivit cu care pensia de urmaș se stabilește în raport de pensia aflată în plată.

Reținând și regula de interpretare logică care impune ca norma juridică să fie interpretată în sensul aplicării ei, iar nu în sensul în care să nu se aplice, se impune concluzia că trimiterea la dispozițiile art. 83-92 din Legea nr. 263/2010 din cuprinsul articolului 73 ind. 1 alin 13 din Legea nr. 7/2006 vizează doar condițiile legale de fond pentru instituirea pensiei de urmaș.

Pentru rațiunile arătate, s-a apreciat necesară, în conformitate cu dispozițiile art.519 și următoarele Cod procedură civilă, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

În conformitate cu prevederile art. 520 alin. 2 Cod procedură civilă, va dispune suspendarea judecării în prezenta cauză, până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII NR.
DISPUNE

Constată admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție potrivit art.520 C.pr.civ, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept :

În aplicarea art.73 ind.1 alin.13 din Legea nr. nr.7/2006 cu modificări și completări ulterioare, dispoziția de trimitere din cuprinsul textului la prevederile art. 83 - 92 din Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare, se impune a fi interpretată ca vizând doar condițiile legale de fond pentru instituirea pensiei de urmaș sau dispoziția de trimitere vizează toate condițiile dreptului comun ale acestui tip de pensie, inclusiv în ceea ce privește modalitatea de determinare a cuantumul pensiei de urmaș - procentual doar din punctajul mediu anual realizat de susținător, fără raportare la drepturile corespunzătoare pensiei de serviciu ?

Dispune înaintarea prezentei încheieri și a materialelor anexate Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Dispune suspendarea judecării conform prevederilor art. 520 alin. 2 Cod procedură civilă.

Cu recurs pe durata suspendării.

Pronunțata astăzi 27.09.2022 și pusă la dispoziția părților prin mijlocirea grefei.

Președinte,

Judecător,

Grefier,

Red. -- /Tehnored. --./--.

4ex./----

Tribunalul Iași - --

Asistenți judiciari - ---